

**Emne: VERN1110
Fagets utvikling og etikk.**

Emne-timeplan Del 1; Fagets utvikling

Kull: H15L

Uke 34, 35 og 36 / 2015.

Emneansvarlig Del 1; Fagets utvikling: Marit Tønder

Marit.Tonder@hioa.no

Mobil: 48.29.38.90

09.06.2015

Med forbehold om justeringer.

VERN1110: FAGETS UTVIKLING OG ETIKK

Emnet VERN1110, Fagets utvikling og etikk, er inndelt i to deler:

Del 1: Fagets utvikling. Emneansvarlig Marit Tønder (denne timeplanen)

Del 2: Etikk. Emneansvarlig Bente Kongsgaard (se egen timeplan)

Vedr. Emne-timeplanen for VERN1110 – Del 1 Fagets utvikling

Gjennom dette emnet skal studenten få kjennskap til vernepleieryrkets historie og ulike fagområders plass gjennom den tradisjon yrket har. Kjennskapen til egen profesjon er nødvendig for å kunne vurdere tilbud og tjenester til mennesker med utviklingshemming opp gjennom tida og for å kunne argumentere for hvorfor tjenestetilbudet er organisert slik det er i dag. Emnet gir innblikk i hvordan vernepleierens kompetanse og yrkesfunksjon har endret seg (Programplanen, 2015).

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne i Fagets utvikling (del 1) har studenten følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten:

- kan beskrive utviklingen av tjenestetilbudet til mennesker med utviklingshemming (1)
- kjenner til utviklingen av egen profesjon (1)
- kjenner til forholdet mellom menneskesyn, faglige prinsipper og konkrete omsorgstiltak (1)

Ferdighet

Studenten:

- kan redegjøre for sammenhenger mellom ideologiske føringer, holdninger til funksjonshemming og hvordan tiltak og tilbud utformes (1)

Generell kompetanse

Studenten:

- kjenner til vernepleieryrket og dagens arbeidsfelt (1)
- kjenner til brukernes situasjon og har innsikt i forpliktelsen til å yte tjenester ut i fra likeverdighetsideologi (1)
(Programplanen, 2015)

Arbeids- og undervisningsformer

Emnet omfatter forelesninger, selvstudium, ekskursjon, gruppearbeid og filmfremvisninger (Programplanen, 2015).

Gruppeinndeling for VERN1110: Fagets utvikling og etikk

Ved emneoppstart, mandag 17.august, vil studentene i kull H15L være inndelt i 12 studiegrupper. Gruppene er **IKKE** de samme som i introduksjonsuka.

Ajourført liste over gruppesammensetningen vil ligge i Fronter, i mappen VERN1110/ Generell info.

Endringer kan oppstå hvis noen slutter, eller nye studenter kommer til, i kullet. Sjekk dato for ajour-føring, på gruppeinndelingen.

Arbeidskrav

Følgende arbeidskrav må være godkjent for å få fremstille seg til avsluttende vurdering i emnets Del 1, Fagets utvikling:

- utarbeide gruppekontrakt (1)
- deltakelse i gruppearbeid etter endt forelesning (1)
- deltakelse på ekskursjoner og filmfremvisninger (1)
- utarbeidelse av intervjuguide og gjennomføring av intervju i gruppe (1)
- forberede og gjennomføre gruppeframlegg etter gjennomført intervju (1) (Programplanen, 2015).

Kommentarer

Store deler av Fagets utvikling (del 1), skal foregå i **grupper**, hvor det kreves obligatorisk og aktiv deltakelse. Obligatorisk deltakelse i fellesundervisning, og ved arbeid i grupper, er markert som **arbeidskrav** i emne-timeplanen.

- Ekskursjon på Emma Hjorth ved Sandvika (Emma Hjorth Museum, og Dissimilis).
- Obligatoriske filmer: "Jenta fra Oz", "My beloved child", og "Problembarna".
- Aktiv deltakelse med obligatoriske gruppeoppgaver.
- Aktiv deltakelse under forberedende arbeid med intervjuguiden i gruppe.
- Aktiv deltakelse under studiebesøk i gruppe: Intervju av en tildelt vernepleier, og etterarbeid fra intervjuet.
- Forberedelse og aktiv deltakelse ved gruppeframlegg i plenum, etter studiebesøket.

Detaljert informasjon om de enkelte arbeidskrav; sted, tid, krav m.m. finner du i kullrommet i Fronter, i mappen for VERN1110/Fagets utvikling/Arbeidskrav.

Mvh

Emne-ansvarlig for VERN1110;

Fagets utvikling, Del 1

Marit Tønder

Marit.Tonder@hioa.no

Mobil: 48.29.38.90

Kull H15L.

EMNE: VERN1110: Fagets utvikling og etikk.

EMNE-TIMEPLAN Del 1: Fagets utvikling.

Ansvarlig: Marit Tønder Marit.Tonder@hioa.no

Mobil: 48.29.38.90

Uke 34:	Tid	Tema:	Foreleser:	
Mandag 17.08.15 Rom: K-E 111 08:30- 14:15	08:30 – 09:15	Introduksjon til emnets del 1. Gruppeinndeling, og utdeling av gruppeoppgaver.	Marit Tønder	
	09:30 – 10:15	Historikk, oversikt: Omsorgen for funksjonshemmede, før og nå. Vernepleierutdannelsen blir til.	Marit Tønder	
	10:30 – 11:15		«	
		11:15 – 11:45	Lunsj	«
		11:45 – 12:30	Forelesn. forts. --- " ---	Marit Tønder
		12:45 – 14:15	Arbeidskrav ut dagen: Film: "Jenta fra Oz". Diskusjon av temaer fra filmen.	« Marit Tønder
	14:15 →	(Evt. justering av grupper hvis behov).		
Tirsdag 18.08.15	Selvstudie	Forberedelser til onsdag 19.08.15	Studenten selv	
Onsdag 19.08.15 Rom: K-E 101 08:30- 15:15	08:30 – 09:15	Introduksjonsforelesning: - Ideologiske føringer, holdninger til funksjons-hemming, og rehabilitering.	Marit Tønder	
	09:30 – 10:15		«	
	10:30 – 11:15		«	
		11:15 – 11:45	Lunsj	
		11:45 – 12:30	Forelesning forts.	«
		12:45 – 13:30	«	
	13:45 – 14:30	Valg av tillitsvalgt og vara.	Marit Tønder	
	14:30 – 15:15	Husk å avtale møtested for gruppearbeid og ekskursjoner, på torsdag og fredag.	Gruppekontakt	

Torsdag 20.08.15	09:00 – 12:15	Arbeidskrav ! Gr.A; Gruppe 1, 2 og 3 Gr.B; Gruppe 4, 5 og 6. Ekskursjon; på Emma Hjorth	Se eget oppsett, og informasjon i Fronter/VERN1110/ Fagets utvikling/ Arbeidskrav.
Torsdag 20.08.15	09:00 – 14:00	Arbeidskrav ! Gr. 7, 8, 9, 10, 11 og 12. Gruppeoppgaver: Forberedende øvelser, utforming av gruppekontrakt, diskusjon av gitte gruppeoppgaver.	Hver gruppe avtaler eget møtested. Se egne gruppeoppgaver i Fronter/ VERN1110/Fagets utvikling/ Arbeidskrav.
Fredag 21.08.15	09:00 – 12:15	Arbeidskrav ! Gr. C; Gruppe 7, 8 og 9 Gr. D; Gruppe 10, 11 og 12. Ekskursjon; på Emma Hjorth	Se eget oppsett, og informasjon i Fronter/VERN1110/ Fagets utvikling/ Arbeidskrav.
Fredag 21.08.15	09:00 – 14:00	Arbeidskrav ! Gr. 1, 2, 3, 4, 5 og 6. Gruppeoppgaver: Forberedende øvelser, utforming av gruppekontrakt, diskusjon av gitte gruppeoppgaver.	Hver gruppe avtaler eget møtested. Se egne gruppeoppgaver i Fronter/ VERN1110/Fagets utvikling/ Arbeidskrav.

Uke 35:	Tid	Tema:	Foreleser:
Mandag 24.08.15 Rom: KH- Auditorium 08:30- 14:15	08:30 – 09:15 09:30 – 10:15 10:30 – 11:15 11:15 – 11:45 11:45 – 12:30 12:45 – 13:30 13:45 – 14:15	Dagens og framtidens utfordringer for vernepleiere. « « Lunsj Forelesning fortsetter « « « (Du bør møte forberedt, da det vil bli mye diskusjon av pensumstoffet).	Marit Tønder « « « « «
Tirsdag 25.08.15 Rom: KH- Auditorium 08:30- 14:15	08:30 – 09:15 09:30 – 10:15 10:30 – 11:15 11:15 – 11:45 11:45 – 14:15	<u>SUMO-prosjektet:</u> Sikring av Utviklingshemmede Mot Overgrep: Risikofaktorer mm. Når bør vi reagere, og hva gjør vi? Lunsj Arbeidskrav: Film: "My beloved child". (pause etter filmen) Diskusjon av temaer fra filmen. Retningslinjer for tilsatte.	Marit Tønder « « «
Onsdag 26.08.15	Selvstudie		Studentene selv
Torsdag 27.08.15 KH- Auditorium 08:30- 12:15	08:30 – 09:15 09:30 – 10:15 10:30 – 11:15 11:15 – 11:45 11:45 – 12:15 12:30 – 14:15	Kvalitativ metode og kommunikasjon → Nonverbal kommunikasjon. Lunsj Arbeidskrav ! Info om krav til arbeid og utforming av intervjuguiden. Arbeidskrav ! Forberede intervju; arbeid med intervjuguiden i gruppene. Alle skal delta aktivt under intervjuet.	Marit Tønder Gruppene avtaler selv møtested.

<p>Fredag 28.08.15</p>	<p>09:00-14:00</p>	<p>Arbeidskrav !</p> <p>Gruppene gjør ferdig arbeidet med intervjuguiden, og øver.</p> <p>Husk: Avtale møtetid- og sted for intervjuet slik at dere ankommer samlet og i rett tid!</p>	<p>Gruppene avtaler selv møtested.</p> <p>Se egen oppsatt plan over sted, tid og informant i Fronter/ VERN1110/ Fagets utvikling/ Arbeidskrav.</p>
-----------------------------------	---------------------------	--	--

Uke 36:	Tid	Tema:	Foreleser:
Mandag 31.08.15	Se egen oppsatt oversikt.	Arbeidskrav ! Intervju av tildelt vernepleier i gruppe. + Etterarbeid fra intervjuet.	Se egen oppsatt plan over sted, tid og informant i Fronter/VERN1110/ Fagets utvikling/ Arbeidskrav.
Tirsdag 01.09.15	09:00 – 14:00	Arbeidskrav ! Forberede gruppe- framlegg , om Vernepleierens arbeidsfelt og oppgaver, fra intervjuet. Framlegget skal vare i 15 min., nøyaktig. Husk å øve! Alle på gruppa skal si noe under framlegget.	Studentgruppene avtaler selv eget møtested. Se framdriftsplan for dagen i Fronter/VERN1110/ Fagets utvikling/ Arbeidskrav.
Onsdag 02.09.15	Selvstudie		
Torsdag 03.09.15 Rom: K-E 111 08:30- 15:15	Møt 08.30 ! 09:00 – 15:15 Se egen tidsplan for gruppeframlegg og dagen i Fronter/ Arbeidskrav	Arbeidskrav hele dagen! Gruppeframlegg fra studiebesøk om dagens vernepleieres oppgaver og utfordringer i arbeidet. Hva bør en vernepleier mestre? Film: "Problembarna" <u>Oppsummering av VERN 1110: Fagets utvikling; Del 1.</u> Diskusjon og oppsummering, i plenum. Er læringsutbyttet oppnådd? Kort evaluering av del-emnet. Veien videre, fokus på etikk.	Studentgruppene i plenum + Marit. Marit Tønder « « «
Fredag 04.09.15	Studiedag	Arbeid med «Eksamensforberedende oppgaver».	I gruppe, eller individuelt. Velg det du synes er best.

Eksamen VERN 1110 omfatter begge delemner, Fagets utvikling og etikk.

Ordinær eksamen: 02.10.2015

Ny og utsatt prøve: 03.02.2016 (Eksamensplanen).

På neste side følger en anbefalt leseplan for Del 1, Fagets utvikling. Pensum er her sortert etter hva som henger sammen. Det som ikke blir gjennomgått i forelesninger, er selvstudie.

Du har selv ansvar for å møte forberedt, og å sette seg inn i hele pensum, før eksamen.

Marit Tønder

Anbefalt leseplan:

VERN1110: Fagets utvikling og etikk. Del 1: Fagets utvikling.

Bør leses før undervisningen mandag 17.08.2015 om Historisk oversikt: Omsorgen for funksjonshemmede før og nå, og Vernepleierutdanningen blir til.

Horndalen, B. (2006). Fra trang fødsel til allsidig fagkompetanse: Vernepleierutdanningens tidlige historie. I B. Horndalen & T. R. Torp (Red.), *Vernepleier – utdanning og yrke i et faglig og etisk perspektiv* (s. 9-20, Forskningsserie nr. 12/2006). Lillestrøm: Høgskolen i Akershus.

[*] [12 s.]

Tøssebro, J. (2014). Trender i utviklingshemmetes levekår og deltakelse. I K. E. Ellingsen (Red.), *Utviklingshemming og deltakelse* (s. 52-83). Oslo: Universitetsforlaget.

[29 s.]

Jacobsen, K. (2014). Klassifisering og diagnostisering av personer med psykisk utviklingshemming. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 89-99). Oslo: Universitetsforlaget.

[10 s.]

Sandvin, J. T. (2014). Utviklingshemmet av hvem? I K. E. Ellingsen (Red.), *Utviklingshemming og deltakelse* (s. 91-119). Oslo: Universitetsforlaget.

[26 s.]

Bør leses før undervisningen tirsdag 18.08.2015 om Ideologiske føringer, holdninger til funksjonshemming, og rehabilitering.

Bredland, E. L. Linge, O. A. & Vik, K. (2011). *Det handler om verdighet og deltakelse: Verdigrunnlag og praksis i rehabiliteringsarbeid* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
[Kap. 1: Rehabilitering – en måte å tenke på (s. 27-64). 38 s.]

Askheim, O. P. (2014). Vernepleieren som aktør for en «empowerment»-orientert praksis. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 65-88). Oslo: Universitetsforlaget.

[20 s.]

Slettebø, Å. (2012). Etske fordringer i møtet mellom tjenesteyter og tjenestemottaker. I P. K. Solvang & Å. Slettebø (Red.), *Rehabilitering: Individuelle prosesser, fagutvikling og samordning av tjenester* (s. 113-126). Oslo: Gyldendal akademisk.

[13 s.]

Kittelsaa, A. M. (2014). Identitet og selvforståelse i møte med hjelpere. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 47-64). Oslo: Universitetsforlaget.

[16 s.]

Gustavsson, A. & Nyberg, C. (2014). Den levde deltakelsen. I K. E. Ellingsen (Red.), *Utviklingshemming og deltakelse* (s. 120-139). Oslo: Universitetsforlaget.
[20 s.]

Ellingsen, K. E. (2014). Deltakelse som mål og ambisjon for profesjonell praksis. I K. E. Ellingsen (Red.), *Utviklingshemming og deltakelse* (s. 143-179). Oslo: Universitetsforlaget.
[34 s.]

Bør leses før ekskursjonen på Emma Hjorth torsdag 20.08./fredag 21.08.2014:

Tutvedt, S. (2003). *Emma Hjorth: pioneren i norsk «Åndssvakeomsorg»*. [Asker]: Emma Hjorth Museum/Asker Museum/Asker og Bærum Historielag.
[**] [19 s.]

Bør leses før undervisningen mandag 24.08.2015. Dagens og framtidens utfordringer for vernepleiere. Vernepleierens arbeidsmodell.

Ellingsen, K. E. (2014). Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn. I K. E. Ellingsen (Red.) *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn*. (s. 23-44). Oslo: Universitetsforlaget.
[22 s.]

Folkestad, H. (2014). Mer enn bare tjenesteyting: Om vernepleierfaglig skjønn og hjemlig omsorg. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 161-177). Oslo: Universitetsforlaget.
[15 s.]

Lorentzen, P., Wichstrøm, A. & Nilsson, L. Aa. (2014). Skjøre samspill – når det å være sammen er nok. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 100-118). Oslo: Universitetsforlaget.
[19 s.]

Ellingsen, K. E. & Berge, K. (2014). Helsefagets rolle i den vernepleierfaglige kompetansen og utøvelsen av faglig skjønn. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 192-216). Oslo: Universitetsforlaget.
[21 s.]

Løkke, Jon A. (2014). Sjekkliste inkludert kasusformuleringer som støtte ved skjønn i målrettet miljøarbeid. I K. E. Ellingsen (Red.), *Vernepleierfaglig kompetanse og faglig skjønn* (s. 119-138). Oslo: Universitetsforlaget.
[19 s.]

Bør leses før undervisning om SUMO-rapporten og overgrep, tirsdag 25.08.2015.

Etablering av rutiner for forebygging, varsling og oppfølging ved overgrep mot mennesker med psykisk utviklingshemming (SUMO-prosjektet): prosjektrapport. (2013). Hentet fra <http://naku.no/sites/default/files/SUMO%20rapport.pdf>

[*] [s. 8-61, s. 97-99. Tils. 57 s.]

Bør leses før undervisningen om kvalitativ metode og kommunikasjon tirsdag 27.08.2015 → grunnlag for arbeid med intervjuguiden torsdag 27.08.2015 og fredag 28.08.2015:

Eide, H. & Eide, T. (2007). *Kommunikasjon i relasjoner: Samhandling, konfliktløsning, etikk* (2. rev. og utv. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
[Kap. 7: Nonverbal kommunikasjon (s. 197-216); Kap. 10: Utforskende ferdigheter (s. 265-289). Tils. 45 s.]

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Kristoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt.
[Kap. 8: Kvalitative intervjuer og fokusgrupper, s. 135-148. 14 s.]

Lykke til med en spennende studietid!

HiOA/AV, 09.06.2015.

Emneansvarlig for VERN 1110; Fagets utvikling (Del 1)

Marit Tønder

Marit.Tonder@hioa.no

Mobil: 48.29.38.90